

Motion till riksdagen 2024/25:839

av **Serkan Köse (S)**

Politisk styrning av forskningsmedel

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att värna forskningens frihet och att säkerställa att forskningsfinansiering sker på vetenskapliga och oberoende grunder, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Forskning är en hörnsten i ett kunskapsbaserat samhälle och måste bedrivas fritt från politisk inblandning för att bevara sin integritet och trovärdighet. Under den nuvarande regeringen har det uppstått oro kring finansieringen av utvecklingsforskning, som finansieras via biståndsmedel, och riskerna för att denna forskning kan bli föremål för politisering. Beslutet att dra in stöd för utvecklingsforskningen har redan haft en skadlig effekt på forskarsamhället och dess möjlighet att bidra med oberoende kunskap om globala frågor. Politisk styrning av forskningsmedel, såsom att omfördela resurser till forskningsområden som regeringen anser vara i linje med sina egna politiska prioriteringar, hotar att allvarligt begränsa den vetenskapliga friheten.

Detta kan leda till forskning som är mindre oberoende och mer anpassad till politiska syften. Speciellt problematiskt blir detta inom områden som samhällsvetenskap och humaniora, där forskningen ofta ifrågasätter etablerade normer och kan utmana rådande politiska perspektiv. För att garantera att forskningen förblir oberoende och fri från politisk påverkan, bör regeringen införa regler som säkerställer att forskningsfinansiering sker på vetenskapliga och oberoende grunder. Detta innebär att förstärka den vetenskapliga granskningen av forskningsanslag och etablera oberoende organ som övervakar fördelningen av forskningsresurser, med ett särskilt fokus på utvecklingsforskning. På så sätt säkerställs att medlen fördelas baserat på vetenskapliga kriterier och inte på politiska preferenser, vilket i sin tur bevarar den akademiska friheten. Oberoende forskning är en grundläggande del av ett fritt och demokratiskt samhälle.

Försöken från den nuvarande regeringen, under inflytande av Sverigedemokraterna, att påverka fördelningen av forskningsmedel utgör ett allvarligt hot mot denna frihet.

Genom att införa strängare regler för forskningsfinansiering kan vi säkerställa att forskningen fortsätter att vara en oberoende och kritisk röst i samhället, oavsett politiska trender.

Serkan Köse (S)